

Kurzus kódja: BBN-SZB-101.03
Kurzus megnevezése: A BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYOK MÓDSZEREI
Kurzus előadója: Áron László
Kurzus helye és ideje: B172 Hétfő 12:00–13:30

Kurzus előfeltétele(i):
A jegyszerzés módja(i): vizsga
Követelmények: a megadott kötelező irodalom elsajátítása

Kurzus leírása, tematikája:

Szövegértelmezési és szövegalakítási alapkészségek módszeres elsajátítása; gondolatmenetek artikulálása; ellenérvek ill. további, a gondolatmenetet alátámasztó megfontolások és szempontok figyelembe vétele; Megismerkedés a forráskritika elemeivel; szövegtörzsek, különböző apparátusok, prezentálási stratégiák, az értekező próza különböző műfajai és regiszterei;

Forráskeresés, adatok feltárása, komparatív módszer, típusalkotás

<u>Időpont</u>	<u>Téma</u>
1. hét	Indexaláírás, tájékoztató
2. hét	A tudományos módszer problémája. A bölcsészettudományok módszertani sajátosságai. A tudományos probléma. Heurisztika és témaválasztás
3. hét	Induktív és deduktív módszer a tudományokban. Érvelési és igazolási technikák. Az ellenérvek kezelése
4. hét	Adatgyűjtés. Adatgyűjtési módszerek. Az adatgyűjtés színterei. Könyvtári munka.
5. hét	Adatelemzési technikák. Szövegértelmezés és forráskritika. Magyarázat és megértés.
6. hét	Módszertani iskolák: konvencionizmus, pozitivizmus, kritikai racionalizmus, strukturalizmus, racionális döntések elmélete, stb.
7. hét	Az adatelemzés deduktív módszerei. A tudományos dolgozat felépítése és érvelési stratégiái
8. hét	Az adatelemzés induktív módszerei. Az induktív következtetés érvényességének problémái.
9. hét	Kísérlet, gondolat-kísérlet, modellalkotás, típusalkotás a tudományos dolgozatban
10. hét	A statisztikai érvelés. Statisztika a humán tudományokban. A statisztikai ismérv. Valószínűségi érvelések
11. hét	A tudományos dolgozat felépítése, a gondolatmenet megformálása. Műfajválasztás és műfaji korlátok; prezentálási stratégiák
12. hét	A nyelvi megformálás fontossága. Stilis követelmények a tudományos dolgozattal szemben
13. hét	Formai követelmények a tudományos dolgozattal szemben. Apparátusok: hivatkozások, jegyzetek, bibliográfiák
14. hét	Átvétel, idézés. Önállóság és eredetiség a tudományos dolgozatban
15. hét	<i>A félév lezárása</i>

Kurzushoz tartozó kötelező irodalom:

Umberto Eco: *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Kairosz, [Szentendre] 2003

Héra Gábor—Ligeti György: *Módszertan: Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába,*

Budapest, Osiris Kiadó, 2005

Majoros Pál: *A kutatómódszertan alapjai*, Budapest, Perfekt, [é. n.]

Eszenyi Miklós: *A történettudományi szakirodalmi kutatás módszerei*, Miskolc, Rónai, 2000

Gilbert Harman: „Tudás, következtetés, magyarázat”, in *Magyar Filozófiai Szemle*, XXXIX. (1995/1-2) 249—264. o.

Borsányi László: „Megfigyelési technikák az etnológiai terepmunkában”, in *Etnographia*, 1988/1, 53—82. o.

Zentai István: *A meggyőzés csapdái*, Budapest, Typotex, 1999

Anthony Weston: *A Rulebook for Arguments*, Indianapolis—Cambridge, Hackett Publishing Company, 1987

Nyíri Kristóf: „Filozófia és öngyilkosság-statisztika Ausztria-Magyarországon”, *Világosság* 1977/10, 627-637. o.